



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

# **Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica**

Ad annum Christi 1563

**Fleury, Claude**

**August. Vind. [u.a.], 1771**

**VD18 90118618**

§. 49. De Seminariis.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66653](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66653)

Sæcul. XVI. "ad ea munia obeunda idonei, & qui  
A.C. 1562. "tonsuram, & habitum clericalem in Ec-  
 "clesia gestent.

§. XLIX.

*De Seminariis.*

CAPUT XVIII.

*Forma erigendi Seminarium clericorum,  
 præsertim tenuiorum: in cujus erectione  
 plurima observanda: de educatione pro-  
 movendorum in Cathedralibus, &  
 majoribus Ecclesiis.*

„Cum adolescentium ætas, nisi recte  
 „instituat, prona sit ad mundi  
 „voluptates sequendas, & nisi a tene-  
 „ris annis ad pietatem, & Religionem  
 „informetur, antequam vitiorum ha-  
 „bitus totos homines possideat, nun-  
 „quam perfecte, ac sine maximo ac  
 „singulari propemodum Dei omnipo-  
 „tentis auxilio, in disciplina Ecclesia-  
 „stica perseveret; sancta Synodus sta-  
 „tuit, ut singulæ Cathedrales, metro-  
 „politanae, atque his majores Eccle-  
 „siæ, pro modo facultatum, & Diæ-  
 „cesis amplitudine, certum puerorum  
 „ipsius civitatis, & Diæcesis, vel ejus  
 „provinciæ, si ibi non reperiantur, nu-  
 „merum in collegio ad hoc prope ipsas  
 „Ecclesias, vel alio in loco conve-  
 „nienti, ab Episcopo eligendo, alere,  
 „ac religiose educare, & in Ecclesia-  
 „sticis



„sticis disciplinis instituere teneantur: Sæcul. XVI.  
 „in hoc vero collegio recipiantur, qui A.C. 1563  
 „ad minimum duodecim annos, & ex  
 „legitimo matrimonio nati sint, ac le-  
 „gere, & scribere competenter nove-  
 „rint, & quorum indoles & voluntas  
 „spem afferat, eos Ecclesiasticis mi-  
 „nisteriis perpetuo inservituros, pau-  
 „perum autem filios præcipue eligi vult,  
 „nec tamen ditiorum excludit, modo  
 „suo sumptu alantur, & studium præ-  
 „ferant Deo, & Ecclesiæ inserviendi,  
 „hos pueros Episcopus in tot classes,  
 „quot ei videbitur, divisos, juxta eo-  
 „rum numerum, ætatem, ac in disci-  
 „plina Ecclesiastica progressum, par-  
 „tim, cum ei opportunum videbitur,  
 „ecclesiarum ministerio addicet; par-  
 „tim in collegio erudiendos retinebit,  
 „aliosque in locum eductorum sufficiet:  
 „ita ut hoc collegium Dei ministrorum  
 „perpetuum seminarium sit: Ut vero  
 „in eadem disciplina ecclesiastica com-  
 „modus instituantur, tonsura statim,  
 „atque habitu clericali semper utentur;  
 „grammatices, cantus, computi ec-  
 „clesiastici, aliarumque bonarum ar-  
 „tium disciplinam discant: sacram Scri-  
 „pturam, libros Ecclesiasticos, homi-  
 „lias Sanctorum, atque Sacramento-  
 „rum tradendorum, maxime quæ ad  
 „confessiones audiendas videbuntur op-  
 „por-



Sæcul. XVI. „portuna, & rituum, ac ceremonia-  
 A. C. 1563. „rum formas edifcent. Curet Episco-  
 „pus, ut singulis diebus Missæ Sacri-  
 „ficio intersint, ac saltem singulis men-  
 „sibus confiteantur peccata, & juxta  
 „confessoris iudicium sumant Corpus  
 „Domini nostri Jesu Christi; cathed-  
 „rali, & aliis loci Ecclesiis diebus fe-  
 „stis inserviant. Quæ omnia, atque alia  
 „ad hanc rem opportuna & necessaria,  
 „Episcopi singuli cum consilio duorum  
 „Canonicorum Seniorum, & graviorum,  
 „quos ipsi elegerint, prout Spiritus  
 „Sanctus suggererit, constituent, ea-  
 „que ut semper observentur, sæpius  
 „visitando, operam dabunt. Dyscolos  
 „& incorrigibiles, ac malorum morum  
 „seminatores acriter punient, eos e-  
 „tiam, si opus fuerit, expellendo, o-  
 „mniaque impedimenta auferentes,  
 „quæcunque ad conservandum, & au-  
 „gendum tam pium & sanctum inti-  
 „tutum pertinere videbuntur, diligen-  
 „ter curabunt. Et quia ad collegii  
 „fabricam instituendam, & ad merce-  
 „dem præceptoribus & ministris sol-  
 „vendam, & ad alendam juventutem,  
 „& ad alios sumptus, certi redditus  
 „erunt necessarii; ultra ea, quæ ad in-  
 „stituendos, alendosve pueros sunt in  
 „aliquibus Ecclesiis, & locis destinata,  
 „quæ eo ipso huic Seminario sub eadem

„Epi-



„Episcopi cura applicata censeantur, Sæcul XVI.  
 „iidem Episcopi cum consilio duorum A.C. 1563.  
 „de capitulo, quorum alter ab Epi-  
 „scopo, alter ab ipso Capitulo eligatur,  
 „itemque duorum de Clero civitatis,  
 „quorum quidem alterius electio simi-  
 „liter ad Episcopum, alterius vero ad  
 „clerum pertineat, ex fructibus inte-  
 „gris mensæ Episcopalis, & quarum-  
 „cunque dignitatum, personatum, offi-  
 „ciorum, præbendarum, portionum,  
 „abbatiarum, & prioratum cujuscun-  
 „que ordinis, etiam Regularis, aut  
 „qualitatis, vel conditionis fuerint, &  
 „hospitalium, quæ dantur in titulum  
 „vel administrationem, juxta constitu-  
 „tionem Concilii Viennensis, quæ in-  
 „cipit, *quia contingit*, & beneficiorum  
 „quorumcunque, etiamsi juris Patro-  
 „natus cujuscunque fuerint, etiamsi  
 „exempta, etiamsi nullius diæcesis,  
 „vel aliis Ecclesiis, monasteriis, & ho-  
 „spitalibus, & aliis quibusvis locis piis,  
 „etiam exemptis, annexa, & ex fabri-  
 „cis Ecclesiarum, & aliorum locorum,  
 „etiam ex quibuscunque aliis Ecclesia-  
 „sticis redditibus, seu proventibus, e-  
 „tiam aliorum collegiorum, in quibus  
 „tamen seminaria discentium, vel do-  
 „centium ad commune Ecclesiæ bo-  
 „num promovendum actu non haben-  
 „tur, hæc enim exempta esse voluit,  
 „præ-



sæcul. XVI. „præterquam ratione reddituum, qui  
 A C. 1563 „superflui essent, ultra convenientem  
 „ipforum Seminariorum sustentationem,  
 „seu corporum, vel confraternitatum,  
 „quæ in nonnullis locis Scholæ appel-  
 „lantur, & omnium Monasteriorum,  
 „non tamen Mendicantium, etiam ex  
 „decimis quacunque ratione ad laicos,  
 „ex quibus subsidia Ecclesiastica solvi  
 „solent, & milites cujuscunque mili-  
 „tiæ, aut Ordinis pertinentibus, fra-  
 „tribus Sancti Joannis Hierosolymitani  
 „duntaxat exceptis, partem aliquam  
 „vel portionem detrahent, & eam por-  
 „tionem sic detractam, necnon bene-  
 „ficia aliquot, simplicia, cujuscunque  
 „qualitatis, & dignitatis fuerint, vel  
 „etiam præstimoniam, vel præstimoniam  
 „les portiones, etiam ante vacationem  
 „nuncupatas, sine cultus divini, & illa  
 „obtentium præjudicio, huic colle-  
 „gio applicabunt, & incorporabunt.  
 „quod locum habeat, etiam si beneficia  
 „sint reservata, vel affecta; nec per  
 „resignationem ipsorum beneficiorum,  
 „unionem & applicationem, suspendi, vel  
 „ullo modo impediri possunt: sed om-  
 „nino quacunque vacatione etiam si in  
 „curia, effectum suum sortiantur, qua-  
 „cunque constitutione non obstante. Ad  
 „hanc autem portionem solvendam, be-  
 „nificiorum, dignitatum, personatum,  
 „&



„& omnium, & singulorum supra com-  
 „memoratorum possessores, non modo  
 „pro se, sed pro pensionibus, quas alii  
 „forsan ex dictis fructibus solverent;  
 „retinendo tamen pro rata, quidquid  
 „pro dictis pensionibus illis erit solven-  
 „dum, ab Episcopo loci per censuras  
 „Ecclesiasticas ac alia juris remedia  
 „compellantur, etiam vocato ad hoc,  
 „si videbitur, auxilio brachii secularis:  
 „quibusvis, quoad omnia & singula  
 „supradicta, privilegiis, exemptionibus,  
 „etiamsi specialem derogationem re-  
 „quirent, consuetudine, etiam im-  
 „memorabili, & quavis appellatione,  
 „& allegatione, quæ executionem im-  
 „pediat, non obstantibus, succedente  
 „vero casu, quo per uniones effectum  
 „suum fortientes, vel aliter, semina-  
 „rium ipsum in totum vel in partem  
 „dotatum reperiatur, tunc portio ex  
 „singulis beneficiis, ut supra, detracta  
 „& incorporata, ab Episcopo, prout  
 „res ipsa exegerit, in totum vel pro  
 „parte remittatur, quod si Cathedra-  
 „lium, & aliarum majorum Ecclesia-  
 „rum Prælati, in hac Seminarii ere-  
 „ctione, ejusque conservatione negli-  
 „gentes fuerint, ac suam portionem  
 „solvere detractaverint, Episcopum Ar-  
 „chiepiscopus, Archiepiscopum & Su-  
 „periores Synodus provincialis acriter  
 „cor-

Sæcul. XVI.

A.C. 1562



Sæc. XVI.  
A.C. 1563.

„corripere, eosque ad omnia supra  
 „dicta cogere debeat, & ut quam pri-  
 „mum hoc sanctum & pium opus, ubi-  
 „cunque fieri poterit, promoveant, stu-  
 „diose curabit: rationes autem red-  
 „dituum hujus Seminarii Episcopus sin-  
 „gulis annis accipiat, præsentibus duo-  
 „bus a Capitulo, & totidem a Clero  
 „civitatis, deputatis. Deinde, ut cum  
 „minori impensa hujusmodi Scholis in-  
 „stituendis provideatur, statuit sancta  
 „Synodus, ut Episcopi, Archiepiscopi,  
 „Primates, & alii locorum Ordinarii,  
 „Scholasterias obtinentes, & alios, qui-  
 „bus est lectionis vel Doctrinæ munus  
 „annexum, ad docendum in ipsis Scho-  
 „lis instituendos, per seiplos, si ido-  
 „nei fuerint, alioquin per idoneos sub-  
 „stitutos, ab eisdem Scholasticis eli-  
 „gendos, & ab Ordinariis approban-  
 „dos, etiam per subtractionem fru-  
 „ctuum cogant & compellant, quodsi  
 „iudicio Episcopi digni non fuerint, al-  
 „terum, qui dignus sit, nominent, omni  
 „appellatione remota, quodsi neglexe-  
 „rint, Episcopus ipse deputet. Doce-  
 „bunt autem prædicti, quæ videbun-  
 „tur Episcopo expedire. De cetero  
 „vero officia, vel dignitates illæ, quæ  
 „Scholasteriæ dicuntur, non nisi Docto-  
 „ribus vel Magistris, aut Licentiatis in  
 „Sacra pagina, aut in jure Canonico,  
 „&



Sæcpl. XVI.  
A. C. 1563.

„& aliis personis idoneis, & qui per  
„seipos id munus explere possint, con-  
„ferantur: & aliter facta provisio, nul-  
„la sit & invalida, non obstantibus qui-  
„busvis privilegiis & consuetudinibus,  
„etiam immemorabilibus.,,

„Si vero in aliqua provincia Eccle-  
„siæ tanta paupertate laborent, ut Col-  
„legium in aliquibus erigi non possit,  
„Synodus provincialis, vel Metropoli-  
„tanus, cum duobus antiquioribus suf-  
„fraganeis, in Ecclesia metropolitana,  
„vel alia provinciæ Ecclesia commo-  
„diori, unum, aut plura collegia, prout  
„opportunum judicabit, ex fructibus  
„duarum, aut plurium Ecclesiarum, in  
„quibus singulis collegium commode  
„institui non potest, erigenda curabit,  
„ubi pueri illarum Ecclesiarum edu-  
„centur.

„In Ecclesiis autem amplas Diæce-  
„ses habentibus possit Episcopus unum  
„vel plura in Diæcesi, prout sibi op-  
„portunum videbitur, habere semina-  
„ria: quæ tamen ab illo uno, quod in  
„civitate erectum & constitutum fuerit,  
„in omnibus dependeant. Postremo si  
„vel pro unionibus, seu pro portionum  
„taxatione, vel assignatione & incorpo-  
„ratione, aut qualibet alia ratione,  
„difficultatem aliquam oriri contigerit,  
„pro qua hujus Seminarii institutio  
„ob quam hujus Seminarii institutio  
„& vel

*Hist. Eccles. Tom. XLVI.*

Dd „vel



Secul. XVI.  
A.C. 1563.

„vel conservatio impediretur aut per-  
„turbaretur, Episcopus cum supra de-  
„putatis, vel Synodus provincialis, pro  
„regionis more, pro Ecclesiarum, &  
„beneficiorum qualitate, etiam supra  
„scripta, si opus fuerit, moderando  
„aut augendo, omnia & singula, quæ  
„ad felicem hujus Seminarii profectum  
„necessaria & opportuna videbuntur,  
„decernere, ac providere valeat.„

Igitur in hoc Tridentinæ Synodi de-  
creto, prout elucet, ac valde notan-  
dum videtur, septem capita fuere sanc-  
ta, in quorum primo præcipiebatur, ut  
in qualibet Ecclesia Cathedrali eriga-  
tur Collegium, seu Seminarium, in quo  
certus puerorum ex ipsa civitate, &  
Diæcesi, vel ejus Provincia ortorum  
numerus ab Episcopo seligatur, ut ibi-  
dem hi alantur, ac Religiose educen-  
tur, necnon in Ecclesiasticis disciplinis  
instituantur.

II. Illi, qui ad hoc collegium reci-  
perentur, ad minimum *duodecim habeant  
annos, & ex legitimo matrimonio nati sint,  
ac legere, & scribere competenter noverint;  
& quorum indoles, & voluntas spem af-  
ferat, eos Ecclesiasticis ministeriis perpetuo  
inservituros.*

III. Præcipue pauperum Filii eli-  
gantur, neque vero *ditiorum excludan-  
tur, hi tamen suo sumptu alantur, & stu-  
dium*



Sæc. XVI.  
A.C. 1563.

dium præferant Deo, & Ecclesiæ inser-  
viendi.

IV. Hos pueros Episcopus in tot classes,  
quot ei videbitur, divisos, juxta eorum  
numerum, ætatem, ac in disciplina Ec-  
clesiastica progressum, cum ei oppor-  
tunum videbitur, Ecclesiarum ministerio  
addicet.

V. Habitu clericali semper utantur,  
& grammatices, cantus, computus Ecclesia-  
stici, aliarumque bonarum artium discipli-  
nam discant: sacram Scripturam, libros  
Ecclesiasticos, homilias sanctorum, atque  
Sacramentorum tradendorum, maxime quæ  
ad confessiones audiendas videbuntur oppor-  
tuna, & rituum, ac ceremoniarum formas  
ediscant.

VI. Saltem singulis mensibus confitean-  
tur peccata, & juxta Confessoris judicium  
sumant Corpus Domini nostri Jesu Christi.

VII. Dyscoli, & incorrigibiles, ac ma-  
lorum morum Seminatore acriter punian-  
tur, eos etiam, si opus fuerit, expellendo.

Cetera respiciunt ejusmodi Semi-  
nariarum fundationes, ac media, qui-  
bus sufficientes proventus hisce Colle-  
giis attribui valent.

§. L.

Quorumdam Patrum oppositio contra  
Residentia decretum.

Dd 2

Hæc